

Қазақстан Республикасындағы инфляция

Релиздың күні: 02.10.2023

Келесі релиздің күні: 01.11.2023

[1. Негізгі сәттер](#)

[2. Инфляция динамикасы](#)

[3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдіснамалық түсініктемелер](#)

[6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер](#)

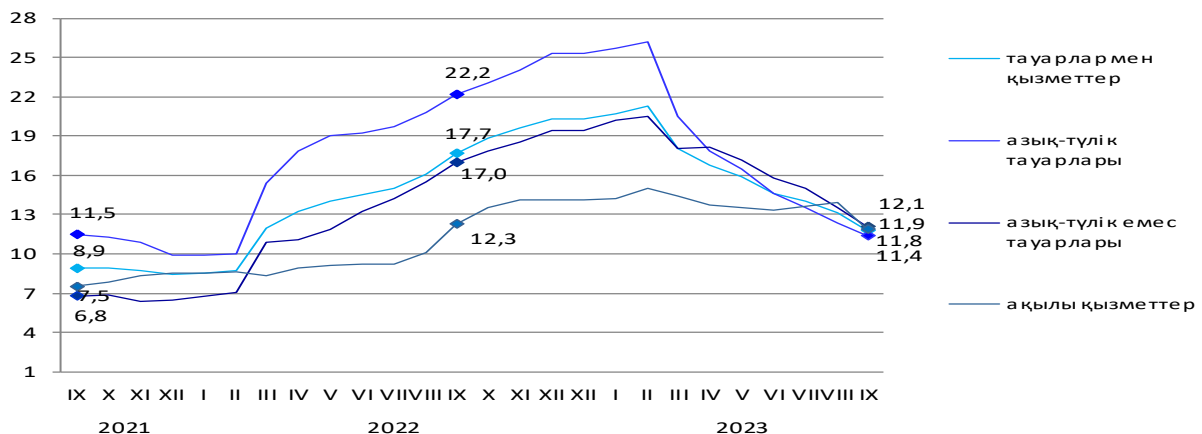
[7. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі сәттер

2023 жылғы қыркүйекте Қазақстан Республикасындағы инфляция бір жылда баяулады және 11,8% құрады (2023 жылғы тамызда – 13,1%), бір айда – 0,6% (өткен айда – 0,7%).

Баға азық-түлік тауарларға бір жылда – 11,4% (2023 жылғы тамызда – 12,4%), азық-түлік емес тауарларға – 12,1% (2023 жылғы тамызда – 13,5%), ақылы қызметтерге 11,9% (2023 жылғы тамызда – 13,9%) өсті.

1-сурет. 2021-2023 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы жылдық инфляция.

2. Инфляция динамикасы

Өткен жылғы қыркүйекпен салыстырғанда бағаның өсуі қырыққабатқа 74,3%, күрішке – 41,3%, жүзімге – 37,9%, апельсинге – 32,8%, консервіленген сүтке – 26,4%, газдалмаған сусындарға – 23,9%, сәбізге – 23,4%, минералды суға – 20,8%, пастерленген сүтке – 18,2%, майлылығы 2,5% айранға – 17,5%, қаймаққа – 16,6%, тоқаш және ұннан дайындалатын өнімдерге – 15,9%, сары майға – 14,8%, жұмыртқаға – 13,6%, макарон өнімдеріне – 12,6%, шайға – 11,5% белгіленді. Бағаның төмендеуі қарақұмық жармасына – 18,3%, құмшекерге – 18,1%, сарымсаққа – 15,9%, күнбағыс майына 14,8% байқалды.

Баға деңгейі жуғыш және тазалағыш құралдарға – 20,3%, жеке қолданылатын тауарларға – 18,3%, жиһаз және үйге қажетті заттарға – 15,8%, ыдысқа – 15,3%, киім және аяқ киімге – 13,3%, құрылыс материалдарына 9,4% өсті. Дизель отыны – 34,4%, бензин – 13,4%, сұйытылған газ баллондағы 13,1% қымбаттады.

Баға демалыс және спорттық іс-шаралар саласындағы қызметтерге, кешенді демалыстарды ұйымдастыру қызметтеріне – 16,5%-дан, санаторийлер қызметтеріне – 15,8%, денсаулық сақтау қызметтеріне – 15,4%, шаштараздар мен жеке қызмет көрсету орындары

қызметтеріне – 13,8%, қоғамдық тамақтандыру қызметтеріне – 12,6%, қонақ үйлер қызметтеріне – 11,6%, білім беру қызметтеріне 10,2% жоғарылады. Жолаушылар темір жол көлігі қызметтері – 10,5%, әуе көлігі қызметтері 6,8% қымбаттады.

Тарифтер қоқыс шығаруға – 34,9%, су бұруға – 23,5%, ыстық суға – 16,9%, электр энергиясына, суық суға – 15,2%-дан, тұрғын үйді күтіп ұстауға, орталықтан жылытуға 10,1%-дан өсті.

Өңірлер бөлінісінде 2023 жылғы қыркүйекте жылдық мәнде орташа республикалық деңгейден асатын инфляцияның ең жоғары деңгейі Ақмолада (13,2%), Жетісуда (12,7%), Солтүстік Қазақстан облысында (12,6%) қалыптасты.

1-кесте. Өңірлерде қыркүйек айындағы жылдық инфляция, %

	2023	2022	2021
Қазақстан Республикасы	11,8	17,7	8,9
Абай	10,7	18,8	...
Ақмола	13,2	19,2	8,8
Ақтөбе	11,6	17,2	9,3
Алматы	10,4	15,8	8,5
Атырау	10,8	17,1	9,4
Батыс Қазақстан	11,4	17,0	8,7
Жамбыл	12,3	15,8	9,0
Жетісу	12,7	17,5	...
Қарағанды	12,3	18,4	9,4
Қостанай	10,8	18,4	8,7
Қызылорда	12,3	16,6	8,8
Маңғыстау	10,9	21,7	9,8
Павлодар	11,4	17,2	8,8
Солтүстік Қазақстан	12,6	18,0	8,4
Түркістан	11,8	17,6	9,2
Ұлытау	11,7	19,6	...
Шығыс Қазақстан	11,4	18,8	8,7
Астана қаласы	11,6	20,0	8,6
Алматы қаласы	12,4	17,3	8,7
Шымкент қаласы	11,0	16,5	8,8

Динамикалықкестелер:

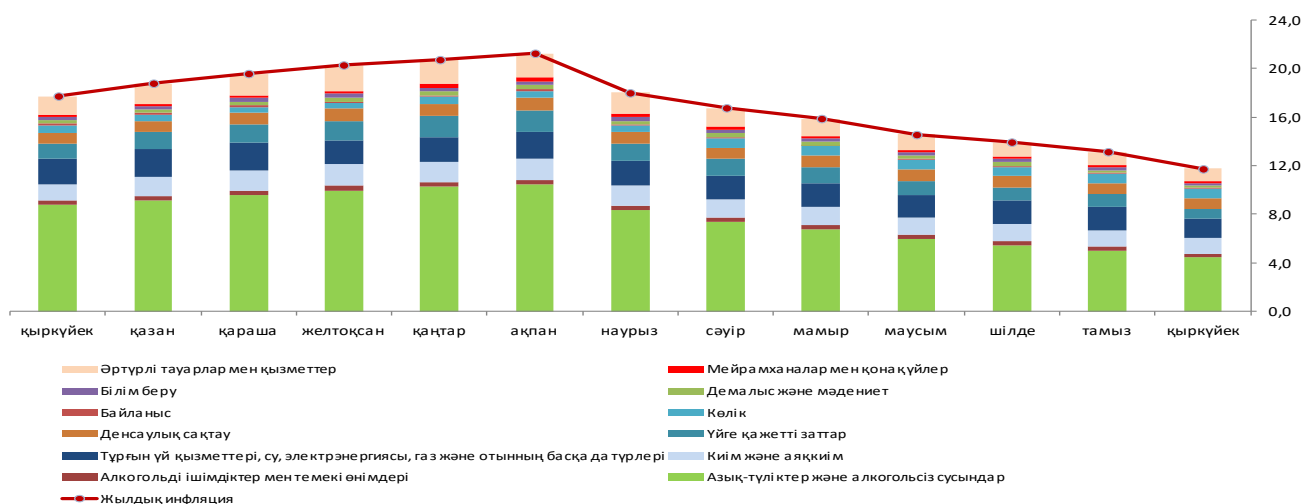
[1. 2000-2022 жылдардағы Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

[2. 1993-2022 жылдардағы өңірлер бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым

Инфляцияның жылдық деңгейіне ең үлкен үлес қосқан - азық-түлік және алкогольсіз сусындар (4,5 пайыздық тармақ), тұрғын үй қызметтері (1,6 пайыздық тармақ), киім және аяқ киім (1,2 пайыздық тармақ).

2-сурет. 2022 жылғы қыркүйекпен 2023 жылғы қыркүйек аралығында Қазақстан Республикасындағы инфляциясына тауарлардың негізгі топтарының үлесі.

Өткен жылда баға нан өнімдері мен жармаларға – 13,3%, ет және ет өнімдеріне – 8,6% жоғарылады және инфляцияға тиісінше 1 және 1,1 пайыздық тармақ негізгі үлес қосты. Жылдық инфляцияға сүт өнімдері 16,1% қымбаттауы 0,6 пайыздық тармақ, жемістер мен көкөністер (15,9%) – 0,8 пайыздық тармақ, алкогольсіз сусындар (15%) – 0,3 пайыздық тармақ үлес қосты.

ТКШ қызметтері бір жылда 11,8% қымбаттады және олардың инфляцияға үлесі 1,6 пайыздық тармақты құрады. 2023 жылғы қыркүйекте тұрғын үйді жалға алу өткен жылғы қыркүйекпен салыстырғанда 7,3% жоғары болды, тұрғын үй-жайларды жөндеу және қызмет көрсету бойынша қызметтер (10,2%) және жылдық инфляцияға 0,2 пайыздық тармақтан үлес қосты.

2-кесте. 2023 жылғы қыркүйектегі Қазақстан Республикасында жылдық инфляцияға жекелеген құрамдас бөліктерінің үлесі

Тауарлар мен қызметтер	Өсу қарқыны	Баға өсіміне салым
Азық-түлік тауарлар	11,4	4,768
Нан өнімдері мен жармалар	13,3	0,960
Ет және ет өнімдері	8,6	1,059
Сүт өнімдері	16,1	0,609
Жұмыртқа	13,6	0,155
Май және тоң май	-0,2	-0,002
Жемістер мен көкөністер	15,9	0,822
Қант	-17,0	-0,147
Алкогольсіз сусындар	15,0	0,326
Азық-түлік емес тауарлар	12,1	3,539
Киім	12,6	0,795
Аяқ киім	14,9	0,448
Жұғыш заттар	20,3	0,313
Бензин	13,4	0,319
Жеке қолдану тауарлар	18,3	0,539
Ақылы қызметтер	11,9	3,445
Тұрғын үй қызметтері, су, электрэнергиясы, газ және отынның басқа да түрлері	11,8	1,638
тұрғын үйді күтіп ұстауға төлем	10,1	0,093
тұрғын үйді жалға алу	7,3	0,182
тұрғын үй жайларды жөндеу және қызмет көрсету	10,2	0,247
суық су	15,2	0,082
ыстық су	16,9	0,066
қоқыс шығару	34,9	0,100
суды бұру	23,5	0,054
электрэнергия	15,2	0,353
Газ	10,0	0,126
тарату желілері арқылы тасымалданатын газ	9,3	0,095
сұйытылған орталықтан жылыту	13,1	0,031
орталықтан жылыту	10,1	0,126
қатты отын	11,7	0,198
домофон	6,0	0,011

Бір айда баға деңгейі ақылы қызметтерге – 0,9%, азық-түлік емес тауарларға – 0,6%, азық-түлік тауарларға 0,3% өсті.

3-кесте. Бір айдағы инфляция, %

	Қыркүйек			
	тауарлар мен қызметтер	азық-түлік тауарлар	азық-түлік емес тауарлар	ақылы қызметтер
2018	0,4	0,0	0,8	0,4
2019	0,3	0,1	0,4	0,3
2020	0,3	0,0	0,4	0,5
2021	0,4	0,1	0,6	0,7
2022	1,8	1,2	1,9	2,7
2023	0,6	0,3	0,6	0,9

Динамикалықкесте:

[2000-2023 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағалары мен тарифтерінің индексі ай сайын](#)

4. Глоссарий

Инфляция – бұл халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтердің белгіленген тізіміне бағаның орташа деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін сипаттайтын көрсеткіш.

Салым – көрсеткіш бойынша пайыздық өзгерістің инфляцияның жалпы мәніне әсер ету шамасы.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Инфляция деңгейін сипаттайтын тұтыну бағаларының индексі халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтерге бағаның жалпы деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін көрсетеді.

Тұтыну бағаларының индексін есептеу екі көзден алынған ақпарат негізінде жүргізіледі:

- осы мақсаттар үшін арнайы іріктелген сауда нүктелерінде және қызмет көрсету орындарында оларды тікелей тіркеу арқылы жиналған бағалардың өзгеруі туралы деректер;
- халықтың нақты тұтыну шығыстарының құрылымы бөлігінде үй шаруашылықтарын зерттеу материалдары.

Бағалардың өзгеруі туралы ақпарат жинау қалалар мен аудан орталықтарының іріктемелі тобы бойынша, барлық облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада жүзеге асырылады. Сауда және қызмет көрсету саласының базалық кәсіпорындарын таңдау жергілікті жерлерде жүзеге асырылады. Зерттеуге әртүрлі сауда жағдайлары бар және жаппай сұранысқа ие тауарларды (қызметтерді) үнемі өткізетін кәсіпорындар ұсынылуы үшін сауданың және ақылы қызметтердің барлық түрлерінің объектілері іріктеледі.

Тұтыну бағаларын байқау және ТБИ есептеу үшін тауарлар мен қызметтер жиынтығы Қазақстанның барлық өңірлері үшін олардың бірыңғай іріктемесін білдіреді. Тауарлар мен қызметтердің тізімі 508 позициядан тұрады, оған халықтың тұтынуында ең көп үлес салмағын алатын ең өкілді түрлер кіреді.

Бағалар туралы ақпарат жинауды баға тіркеушілері тауарды (көрсетілетін қызметті) өткізу орындарында тікелей жүргізеді. Тексеру жүргізілген күні төленген тауарлардың бағасы, салықтарды қоса алғанда, бірақ оларды жеткізгені үшін қосымша алымдарды қоспағанда тіркеледі.

6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексі және туынды көрсеткіштер](#)

[Қазақстан Республикасындағы жекелеген тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің бөлшек сауда бағалары](#)

[Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына баға индексі және орташа бағалар](#)

7. Пайдалы сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексін құру әдістемесі \(ТБИ\)](#)

["Тұтыну тауарлары мен ақылы қызметтердің бағаларын тіркеу дәптері"Ц-101 нысаны](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, сапа бойынша есеп, 2021ж.](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, "Талдау" ақпараттық-талдау жүйесі](#)

www.new.stat.gov.kz / Экономика / Баға статистикасы

Шығаруға жауапты:	Департамент директоры:	Орындаушы:	Мекен-жай:
Баға статистикасы департаменті	Қ.Жақыпбекұлы Тел. +7 7172 749790	А.Макижанова Тел. +7 7172 749531 E-mail: an.makizhanova@aspire.gov.kz	010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер үйі, 4 кіреберіс